

POSLEDNÍ DENÍK
HENDRIKA GROENA

90 LET
VESELE DO CÍLOVÉ ROVINKY



Poslední deník Hendrika Groena Vesele do cílové rovinky

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.xyz.cz
www.albatrosmedia.cz

xyz

Hendrik Groen
Poslední deník Hendrika Groena: Vesele do cílové rovinky – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2022

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS  **MEDIA**

POSLEDNÍ DENÍK
HENDRIKA GROENA
90 LET
VESELE DO CÍLOVÉ ROVINKY



VESELE
DO CÍLOVÉ ROVINKY

POSLEDNÍ DENÍK
HENDRIKA GROENA, 90 LET

xyz

Úterý 19. listopadu 2019

Vlastně tak docela nevím, jak zase začít. Se psaním. Tak jsem začal tím, že jsem si to napsal.

Stává se mi to v poslední době čím dál tím častěji: najednou nevím, co jsem chtěl dělat nebo co bych měl dělat nebo jak se něco má dělat.

Minulý týden jsem například postával v samoobsluze u regálu s dětskou výživou a nedokázal jsem se rozhodnout, jakou chuť si vybrat. Četl jsem si názvy: fazolky, míchaná zelenina, červené ovoce...

Přišla ke mně slečna z prodejny a ptala se, jestli nepotřebuji pomoci. „Už tady totiž nějakou dobu postáváte.“

Nevzpomínal jsem si, proč tam jsem. Měl jsem si nakoupit, to bylo jasné, protože jsem byl v samoobsluze. Ale co že jsem to jen potřeboval?

„Nemáte lísteček?“ zeptala se prodavačka.

„No jo, to máte pravdu, manželka mi dala lísteček.“

„Tak se na něj spolu podíváme?“

„Ale ne, to byl vtip. Manželka už je přes rok po smrti, ta už mi žádné lístečky nedává.“

Dívka se nesmála. Však to byl také divný vtip, já vím.

Chvíli jsem hledal a pak jsem v kapse kabátu našel lístek s nákupem. Poznal jsem své klikyháky. Přesvědčoval jsem ji, že to po mně určitě nepřečte, ale stejně se chtěla podívat.

„Dětskou výživu tu nemáte,“ poznamenala, když si lístek prohlédla.

„Ne, to už je věčnost od doby, kdy jsem musel kupovat dětskou výživu,“ souhlasil jsem. „To tyhle lahvičky ještě ani nebyly. Manželka to vařila sama.“

„Máte tu na lístku sušenky.“

Dívka se přede mnou vydala k sušenkám.

No jo, sušenky jsem si šel koupit, vzpomněl jsem si naštěstí. A jogurt. A pastu na zuby.

Zase se mi všechno trochu vyjasnilo.

Zapomínání není nic zábavného, to mohu každého ujistit. A zvyknout si na to nejde. Ano, u druhých to může být někdy legrační a člověk se zasměje. Třeba Grietje jednou zapomněla vzadu ve vánočních jesličkách banán. Ježíšek byl celý obalený muškami. Dost nás to pobavilo. I když vyčistit jesličky nebylo potom zas tak jednoduché a sláma nám navíc úplně ucpala pytlík ve vysavači. Našli jsme v něm pak ale hlavičku jednoho pasáčka. Ta se zřejmě kdysi ulomila, byla přilepená, ale zjevně ne moc pevně.

Nejde mi na rozum, proč Grietje položila ten banán právě tam, než na něj zapomněla. Možná ji napadlo, že Ježíškovi banány chutnají. Nebo Marii.

Vraťme se ovšem na začátek, jelikož jsem si vzpomněl.

Rozhodl jsem se zase psát právě proto, že tolik zapomínám. Deník budu moci používat jako pomocníka paměti, kromě toho dá všedním dnům alespoň nějakou strukturu.

Když tak ale o té struktuře přemýšlím, je to vlastně nesmysl. Jakoupak strukturu teď asi potřebuju? Každý den se probudím, nasnídám, vypiju kávu, naobědvám, dám si čaj, povečeřím, další káva a pak večer u televize usnu.

Dvakrát složitě to zrovna nevypadá.

Jenže i z takového přehledného programu se mi někdy v hlavě pár věcí poztrácí. Najednou nevím, jestli jsem právě snídal, nebo obědval. Či jestli mám jít spát, nebo jsem se právě probudil. Ale ne, to poslední je vtip.

Ničemu by to nevadilo, kdybych ovšem neměl Slečnu Jansenovou.

Na vysvětlenou: Slečna Jansenová je pes, kterého jsem dostal od Everta. K dárku už bylo připojeno i jméno. A aby toho nebylo málo: Slečna Jansenová je sameček. Musím ho třikrát denně pěkně venčit. Dvakrát kousek kolem domu a jedna delší procházka po pláži. Může tam běhat pro míčky, které mu házím. Koupil jsem si na to takový speciální házeč míčků. Když je příznivý vítr, povede se mi leckdy i dvacet metrů.

Minulý týden, nebo snad... no na každý pád před nějakou dobou se Leonie divila: „To už jdeš zase na procházku, Hendriku?“

„Jak to myslíš, už zase?“ ptal jsem se nechápavě, ale začínal jsem tušit, že tu něco nehraje.

„No,“ odpověděla kamarádka, „Slečnu Jansenovou jsi už byl vyvenčit před půl hodinkou.“

„To jo, jenže on se nevyvenčil a já se potřeboval vrátit, protože... ehm... jsem sám potřeboval na záchod. Přidřepnout si a tlačít vedle něj na trávníku mi nepřipadalo jako dobrý nápad.“

„Ale vypadalo by to legračně,“ zamyslela se Leonie, „ty i Slečna, oba v podřepu.“

„Nejsem si jistý, jestli může pes sedět v podřepu,“ snažil jsem se změnit směr rozhovoru.

Ani ona to nevěděla.

Musím se ale přiznat, že to, co jsem tvrdil, nebyla pravda. To, že jsem si sám potřeboval odskočit. Jen jsem si něco vymyslel, protože jsem vůbec nevěděl, že už jsem na procházce se Slečnou před chvílí byl. Myslel jsem, že už je odpoledne, ale když jsem se podíval na hodinky, viděl jsem, že je teprve půl jedenácté.

„Nedáme si nejdříve šálek kávy?“ navrhl jsem. „Odvedl bych Slečnu Jansenovou nahoru.“

Pes už totiž dolů do společenské místnosti nemůže. Několikrát se tam jaksi nezachoval zrovna nejlépe. Jako štěně tam počůral paní Sliedrechtovou.

„Počkat, počkat... jak to, že mám v botách takové teploučko?“ podivila se tenkrát paní Sliedrechtová.

Potom zase snědl půlku balíčku sušenek pana Sluitera. Ten se pak důrazně dožadoval náhrady škody: dvou nových balení. Jedno za hmotnou škodu a druhé za škodu nehmotnou. Když jsem se zeptal, v čem ta nehmotná škoda spočívá, odpověděl, že má PSTT.

„Myslíte PTSS?“

„No, vždyť to povídám. A mám to dost hrozné. Hlavně se sušenkami.“

Pan Sluiter je tak trošku blázen, to je pravda, ale s posttraumatickým stresem to určitě nesouvisí, spíš s celoživotním pitím.

Třetí přešlap už byl pro Slečnu osudový. Přišla k nám nějaká paní přes inspekce domovů důchodců a on jí začal ojíždět lýtko. Náš ředitel, pan Blekemolen, na to koukal a nevěděl, jakpak by to zastavil. Rychle jsem Slečnu odtáhl, ale ta paní se na vlastní nohu dívala, jako kdyby si ji nejraději usekla.

Druhého dne visela na dveřích společenské místnosti veliká cedule: ZÁKAZ VSTUPU SE PSY. Na našem domově důchodců je hezké právě to, že tu můžeme mít menší domácí zvířata, teď je to ovšem kvůli Slečně Jansenové poněkud omezené.

Proč jsem ale vlastně začal o psovi?

Hned se ukazuje užitek nového deníku: tam hned vidím, proč jsem o něčem začal. Musím si pamatovat jedinou věc: že si musím pravidelně zapisovat, co nechci zapomenout.

Nemohu slíbit, že budu psát každý den, budu se ale snažit.

Středa 20. listopadu

Příští týden bude v sobotu pololetní sraz našeho klubu Staří-ale-ne-mrtví, tady v našem domově důchodců.

Je nás ještě šest: Edward, Graeme, Antoine, Ria, Leonie a já.

Evert a Eefje už s námi samozřejmě nejsou a Grietje je moc zmatená. Když s námi ještě byla naposledy, asi před rokem a půl, nikoho už nepoznávala. A při slavnostní večeři toho dost zmatlala. Když se jí moc nedařilo nabírat boloňské špagety vidličkou, pokračovala

rukama, ale i pak jí končila většina omáčky v klíně, na vrásčitých tvářích a bradě, v lepším případě těsně vedle pusy. Červenou masovou omáčku měla všude, celá ovšem zářila, jako by se právě vrátila ze salónu krásy. Tím to bylo ještě dojemnější. Zapomněli jsme, že na uzavřeném oddělení ji sestry vždy krmí. Ani s vínem, v jejím případě tedy s limonádou v umělohmotné sklenici na víno, to neprobíhalo tak docela podle etikety: většinu si lila vedle pusy.

„Teda, mami, to byla dobrota,“ obrátila se na Leonii.

Za pět minut ukázal Edward na Grietje a položil si prst na rty: vsedě na židli usnula. Pusou pootevřenou. Vypadala spokojeně. Na chvíli jsme zmlkli.

Ještě stále za ní jednou do měsíce chodím na její oddělení. Většinou už jen leží, z postele vstává výjimečně. Má tam zase hračku jako malá holčička: plyšového tuleně, pořád ho drží a v posteli objímá.

„Jsem unavená.“ To jsou jedny z mála srozumitelných slov, kterých je ještě schopna. Sestra říkala, že se Grietje líbí, když ji někdo hladí po tváři. Tak ji pár minut hladím, když jsem u ní na návštěvě. Pak se zas vracím domů; nic víc se tam stejně dělat nedá. Sestra již několikrát poznamenala, že už to teď dlouho trvat nebude, tak se s ní pokaždé rozloučím, jako bych ji viděl naposledy.

„Ty teda máš tuhý kořínek, Grietje,“ loučil jsem se s ní posledně.

„Nejsem žádný kořen, jsem holčička.“

Opravdu myslím, že jsem to zaslechl.

Abych nezapomněl, náš sraz.

Zarezovali jsme s Leonii dole salónek, který se využívá na porady. Můžeme použít erární girlandy, aby celá místnost působila

slavnostněji, jelikož na večírky to tam dvakrát uzpůsobené není. Lidy, zdejší pracovnice, která zařizuje různé akce, nám to přijde pomoci vyzdobit. No, pomoci... my budeme ukazovat, co je potřeba, a ona to odpracuje. Je to poklad, tahle Lidy. Leonie objednala v asijském bistru rýžové pokrmy pro šest osob. Já vybral vhodné vínečko. Klub Staří-ale-ne-mrtví už sice netančí na stole, ale stále ještě nacházíme potěšení v dobrém jídle a pití. A potěšení nacházíme i z toho, že jsme spolu.

Už se na to těším.

Teď mě ovšem napadá, jestlipak jsem to víno vlastně objednal? Už si to nepamatuju. Když se zadívám do minulosti, vidím občas jen mlhu. Budu se muset za chvíli podívat do skříněk. Jestli tam žádné víno nebude, musím se vypravit do vinotéky. Koupit šest lahví vína, dvě červené a čtyři bílé.

Bylo by moc divné, kdybych se ve vinotéce zeptal: „Nekupoval jsem si tu nedávno šest lahví vína?“

Ne, ptát se nebudu.

Třeba tam ten hodný pan prodavač spustí sám od sebe: „Podívejme, už jste tu zase, vám to tedy ale chutná, pane Groene.“ To by ovšem znamenalo, že se těch šest lahví ztratilo. Co bych dělal pak? Kde bych je měl hledat?

Neděle 24. listopadu

Už je tu bůhvíkolikátý rok zas ta pitomá diskuze, jakou barvu by měl mít Černý Petr, Mikulášův mouřenínský pomocník. U nás

je převážná většina pro černou, s neprůstředným argumentem, který se používá, kde se dá: „Tak to prostě je, protože to tak bylo vždycky.“

Na to občas namítám: „Nic není věčné.“ To se pak na mě dívají, jako kdybych mluvil čínsky.

Je smutné, že se „lidstvo“ není schopné domluvit ani na barvě Mikulášova Petra. Blokády, soudní spory, hádky, násilí. Tolik nenávisti a zlosti, protože si lidé vzájemně vnucují správnou barvu. Kousek vedle dalšího článku o Černém Petrovi byla malinkatá zprávička: 39 773 obětí střelnou zbraní během jednoho roku ve Spojených státech. Utichlo už taky pobouření nad 400 000 úmrtími od roku 2000 v důsledku závislosti na silných lécích proti bolestem, rovněž ve Spojených státech. Ve farmaceutickém průmyslu pracují nejspičkovější sérioví vrazi. Ve srovnání s nimi jsou islámští teroristé břídilové.

V jednom americkém baru udělal tančící agent FBI salto vzad, vypadla mu při tom pistole a výstřel zasáhl jiného návštěvníka. Nebyl mrtvý, takže není v těch 39 773 obětech střelnou zbraní. Nehoda se může nečekaně objevit kdekoliv. Prý je to i natočené, ale ani to nechci vidět.

Honem však zpátky k Mikulášovu služebníkovvi, tedy, omlouvám se, spíš k logistickému pracovníkovi Mikuláše. Anebo když bude Černý Petr bílý, nebo když si umyje saze, které má od lezení s dárky komínem, tak to zase může být služebník?

Evert byl před lety jedním z prvních Petrů, který začal saze smývat. Nikoliv ovšem z přesvědčení, nýbrž z nepořádnosti. Chtěli jsme spolu vejít do společenské místnosti při odpoledním čaji převlečení za Mikuláše a Černého Petra jako překvapení. Aby

se dobře připravil, otevřel Evert už ve dvě hodiny odpoledne lahvinu. Ze solidarity jsem si s ním dal skleničku. Když jsme se šli po hodince převléknout, měli jsme poněkud nejisté ruce i nohy. Nakonec jsem měl vousy nakřivo a Evert měl víc černé barvy na límci než na obličejí.

„Ještě vidím hodně bílé,“ varoval jsem ho.

„Jsem první Čbílý Petr,“ vysvětlil kamarád.

Když naše neuspořádaná dvojice doškobrtala do jídelny, byli jsme přivítáni jásotem. Spontánně se začaly zpívat mikulášské písničky jako „Hleď, již připlouvá parník“. Jenom pan Bakker začal nadávat a prskat a odcházet. „Na tuhle šaškárnu se tu nebudu dívat.“

Netrvalo dlouho a dostavila se paní Stelwagenová, aby zjistila, co se to tam děje. Zaváhala: má zasáhnout, nebo nás má nechat? Nakonec si řekla, že nejlepší bude, když nasadí svůj strojený úsměv.

Evert tento stav poměrně hrubě narušil, když jí dal nejdřív hlasitou pusou, a pak ji natlačil Mikulášovi na klín. A měla to: šach, mat.

Všichni se smáli a jásalí.

„Vy se úplně červenáte, paní Stelwagenová, nezlobila jste snad?“ zeptal jsem se.

„No, to ne. Já ehm, já vám ehm... já vám doběhnu pro vaši knihu.“ Vymanila se mi z klína a pospíchala pryč. Toho odpoledne se už nevrátila.

Nezapomenout: zajít do vinotéky. Čtyři bílého, dvě červeného.

Pondělí 25. listopadu

Bojím se. Zatím jsem si to ještě netroufl napsat, ale bojím se. Jiné vysvětlení nejspíš není: začala mi demence.

Úterý 26. listopadu

Speciálně kvůli naší sešlosti jsem zašel k holiči.

„Jak to budete chtít?“ zeptal se kadeřník.

Byl bych raději, kdyby se zeptal: „Koho budete chtít?“ To bych si vybral tu veselou mladou brigádnici, aby si vzala do parády moje vlasy, a ne jeho, upoceného a vzdychajícího muže středního věku, který tu v kadeřnictví v Bergenu aan Zee vládne nůžkami. Odpověděl jsem, že bych si přál dlouhý přičesek. Nechápavě se na mě podíval.

„To byl jistě vtip?“

„Ano, to byl vtip.“

„Jak to budete, pane, chtít?“ zeptal se znovu, tentokrát poněkud netrpělivě.

„Kousek zkrátit. Taky obočí, prosím.“

Podíval jsem se do zrcadla. Viděl jsem připoprdeného muže. Devadesátník, který nemá zhola co ztratit a který si netroufá holiče požádat, aby mu odstříhl ty dlouhé chlupy z nosu. Budeš pak zápolit u zrcadla s nůžtičkami, kterými zamíříš pokaždé na druhou stranu, napadlo mě.

Zhluboka jsem se nadechl.

„Neudělal byste i ty ošklivé chloupky z nosu?“

Chvilí bylo ticho.

„Neudělal?“

„Neodstříhl.“

„No... jestli to jinak nejde...“

„To byste byl moc hodný, děkuji.“

Holič mi pak znechuceně zastříhoval chloupky v nose. Netrvalo mu to ani deset vteřin.

Zabodoval jsem u sebe malým, ale hezkým vítězstvím. Dřív bych se toho nikdy neodvážil.

Nezapomenout: koupit granule pro psa. Ráno jsem tu pro Slečnu Jansenovou neměl nic k jídlu. Dal jsem mu pak dva chleby se salámem. Sýr mu nechutná. Předtím už stejně z vlastní iniciativy spořádal půlku plněného písmene z listového těsta. Nevěděl jsem, že psům chutná marcipánová náplň.

Středa 27. listopadu

Nalepil jsem si dva nové lístečky. Jeden růžový na nástěnku s nápisem: *krmení pro psa* a žlutý na zrcadlo, na kterém stojí: *vyčistit zuby*.

Růžové lístky jsou na věci, které potřebuju koupit.

Žluté lístky jsou na věci, které mám udělat.

Modré lístky jsou instrukce, co mám jak dělat. Třeba jak vlastně funguje mikrovlnka. Tuhle jsem si vůbec nemohl vzpomenout,

jaké mám zmáčknout tlačítko, abych si něco ohřál. A nevěděl jsem ani, kam jsem založil návod k použití.

Naštěstí nemám žádný ohromný dům, ale jen jednu místnost s kuchyňkou. Dokonce ani nemám samostatnou ložnici. Bydlím teď v nikterak moderním domově důchodců, který je nepochybně nominován, aby byl během několika let zbourán. Slouží hlavně jako útočiště starým lidem, které demoliční zařízení vyhnalo z jiných domovů důchodců. Žije se mi tu hezky. Nedaleko je pláž. Většina personálu je milá. Ostatní spolubydlíci také celkem ujdou, jsou ale příliš sešlí a nečinní, abych s nimi zakládal nový klub Staří-ale-ne-mrtví. Nebo možná už na to nemám energii já. Mám-li být upřímný, je to dokonce pravděpodobné. S Leonii čítá náš klub už jen dva členy. Vlastně s mým psem Slečnou Jansenovou tři.

Tak, zrovna se hodí, že si můžu znovu přečíst, co jsem právě napsal: barevné lístečky.

Návod k použití mikrovlnky jsem našel rychle, protože v celém bytě mám jen pět šuplíků. A návody k použití patří do šuplíku, to ví každý. Pak jsem si dohledal, co jsem zapomněl, a teď už mám u mikrovlnky modrý lístek s pokyny.

Světle zelené lístky jsou pro kódy a podobné věci: pin kód, číslo bankovního účtu, hesla a tak. Tyhle lístky jsem schoval do jedné knížky a na nástěnce mám jen jeden zelený lísteček s názvem té knihy.

„To vypadá pěkně, ty barevné lístečky,“ zhodnotila Leonie nedávno, když se pro mě zastavila, abychom spolu vyvenčili psa. Protože jsem trochu smutně zavrtěl hlavou, dodala: „Dívej se

na to pozitivně, Hendriku, hledej vždycky tu veselejší stránku věci.“

Má pravdu. Sice mi to trvalo, než jsem sám sebe přesvědčil, teď mi ty barevné lístečky ale taky připadají veselé. A tak nové lístky lepím a připínám s větším potěšením.

Čtvrtek 28. listopadu

Konečně jsem si domluvil návštěvu u geriatra. Díky Leonii.

Zase jsem už ztratil vodítko pro Slečnu, a když zrovna do místnosti vstoupila Leonie, klečel jsem na zemi, abych se podíval pod postel.

„Máš ranní rozzcvičku, Hendriku?“ zeptala se.

Polekal jsem se, protože jsem ji neslyšel přicházet, a uhodil jsem se hlavou o postel.

„Ach, promiň, miláčku. Měla jsem zaklepat.“

Připomněl jsem jí, že jsem jí nedávno dovolil, aby vstupovala bez klepání. Klepala na mě tenkrát několik dlouhých minut, než se ustaraně a se strachem odvážila pootevřít dveře na škvírku a podívat se dovnitř. Já stál u okna, díval se ven a poslouchal ve sluchátkách Beethovena. Tehdy jsem se ostatně taky dost polekal, když mi opatrně zaťukala na rameno.

„Promiň, Hendriku, ale dlouho jsem klepala, protože jsem věděla, že jsi doma, a pak mě napadlo, jestli třeba neležíš mrtvý na zemi, a tak jsem šla dovnitř.“

„Tak příště už choď bez klepání!“ nařídil jsem jí tenkrát.

To je legrační, že já si to teď pamatoval, a ona ne.

Takže jsem ztratil vodítka a vysvětloval jsem Leonii, že ho hledám pod postelí.

„Vodítka bych hledala někde blíž psa, Hendriku,“ smála se kamarádka.

Podíval jsem se na Slečnu Jansenovou. Pes byl ve svém koši a vodítka měl na obojku.

„Musel jsem na to zapomenout,“ zabrblal jsem.

Leonie se na mě pronikavě podívala. „Budu teď muset být přísná, Hendriku Groene, protože už moc dlouho strkáš hlavu do písku: musíš k doktorovi. Zapomětlivost je jedna věc, Alzheimer nebo Korsakov druhá.“

Asi jsem se zatvářil přitrouble. „Myslíš?“

„Klasická odpověď otázkou, Hendriku: co si o tom myslíš ty?“

Nemohl jsem jinak než souhlasit, že už se nějakou dobu zabývám úzkostnou myšlenkou, že mi začíná demence.

„Takže...,“ ona na to.

„Ano, takže?“ zkusil jsem ještě.

Na další týden mám tedy domluvenou návštěvu u geriatra. Leonie trvala na tom, že počká, dokud se po telefonu neobjednám.

Pátek 29. listopadu

Důchodci v Amsterdamu-sever a v Bergenu aan Zee mají jednu důležitou věc společnou: nadávají a stěžují si úplně stejně.

V Amsterdamu jsme měli na nadávání a klení pány Bakkeru a Pota, na vychloubání paní Van Gelderovou a na neustálé vzdychání zbylou sestru Slothouwerovou, tady máme stejné typy, jen mají jiná jména. Však o nich ještě uslyšíte.

Ačkoliv lepší něco nežli nic, dalo by se říct. Ve většině obyvatel jako by už nevězel vůbec žádný život. Nejenže vysedávají za pelargoniemi, ale dokonce se i chovají jako pelargonie. Hlavní činnost: pozorování počasí.

Když dojdou dolů na kávu nebo čaj, jsou ze všeho toho nicnedělání k smrti unavení. K rozčilení pomalu míchají své šálky. Čelisti zpomalenými pohyby rozměňují sušenky. Odevzdanost této části zdejších obyvatel je nakažlivá. Když se tomu člověk rázně nepostaví, je ztracený. Jak mi jen v tomto boji chybí můj kamarád Evert. Společně bychom nikdy nepropadli do tohoto bahna netečnosti. Vzájemně jsme se z něj vytahovali za pačesy.

Teď mi musí pomáhat hlavně Leonie a já zase jí. Pokládám pochopitelně za velké štěstí, že ji tu mám, ona ale zkrátka nedělá tak přihroublé vtípky jako Evert a nezpůsobuje takové pozdvižení a veselí.

Je spíš přes procházky a čerstvý vzduch.

„Nevyrazíme na čerstvý vzduch, Hendriku?“ ptá se dvakrát i třikrát denně. Když ke mně do pokoje vejde Leonie, stojí Slečna Jansenová do dvou vteřin u mě s vodítkem v hubě a vrtí ocáskem. Pokud ho tedy zrovna nepohřešuju. O tom už jsem ovšem, myslím, psal.

Málem bych zapomněl na mé slunéčko, u kterého pokaždé načerpám chuť do života: Frida.

Každý týden se zastaví třikrát nebo čtyřikrát. Většinou mě vyvedne, abychom se šli projít se psem. Ale nejméně jednou týdně si také zahrajeme šachy.

„Dneska nemám moc času, jdu si jen tak pokecat,“ hlásí někdy.

„Pojďte dál, teta Běta,“ odpovídám.

Nalije si jablečný džus, vezme si z plechovky dvě sušenky a začne obšírně vyprávět o všem, co ve škole a doma zažila.

Potom se zeptá, co jsem zažil já. Jelikož se to často dá shrnout jediným slovem, a to „nic“, tak musím hledat záchranu u historek z dřívějšíka. Naštěstí jsem je ještě nezapomněl.

Fridě se hrozně líbí, když vyprávím o dětech, které musely za trest stát v koutě nebo něco přepisovat.

Po půlhodince pak vždycky najednou vyskočí.

„Shit, dědo, já už měla být dávno doma.“

Pak mě obejmě, třikrát políbí, „čau čau“ a je pryč.

Z toho pak žiju nejméně další dva dny.

A ještě je tu jedna moc milá marokánská sestřička. Ve třídě se vlastně šátky ani čepice nosit nesmí, ale jí to rád prominu.

Vždycky se u mě zastaví, když má službu.

Vypráví mi o svém mládí v malé vesničce v pohoří Rif a já jí zase vyprávím o svých chlapeckých letech ve Schoonhovenu. Kupodivu je toho dost podobného, nejspíš kvůli rozdílnému vývoji v obou zemích. Ona vypráví o osmdesátých letech na venkově v Maroku a já o venkově předválečného Nizozemska.

Krása.

I Fatima často zničehonic vstane. „Ó jé, to už je tolik. Musím se zase pustit do práce, pane Groene. To jsme si pěkně popovídali. Mějte se.“